

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO

GJYKATA KUSHTETUESE

УСТАВНИ СУД

CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 28. oktobra 2019.godine

Br.ref.:RK 1458/19

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br KI88/18

Podnosilac

Hysnije Dedinca

Ocena ustavnosti rešenja Rev. br. 124/2018 Vrhovnog suda
od 12. aprila 2018. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podnela Hysnije Dedinca (u daljem tekstu: podnositeljka zahteva) iz sela Vragolije, opština Kosovo Polje, koju zastupa Jeton Osmani, advokat iz Prištine.

Osporena odluka

2. Podnositeljka zahteva osporava rešenje Rev.br.124/2018 Vrhovnog suda Kosova od 12. aprila 2018. godine kojim je odbijen, kao van roka, zahtev za reviziju podnositeljke zahteva podnet na presudu Ac.br.547/2008 Okružnog suda od 18. marta 2009. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja Vrhovnog suda, kojim su navodno podnositeljki zahteva povređena prava i slobode garantovane članom 3. [Jednakost pred Zakonom], članom 31. [Pravo na Pravično i Nepriistrasno Suđenje], članom 32. [Pravo na Pravno Sredstvo], članom 54. [Sudska Zaštita Prava] i članom 102. [Opšta Načela Sudskog Sistema] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav), u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) i članom 13. (Pravo na delotvorni pravi lek) Evropske konvencije o zaštiti osnovnih ljudskih prava i sloboda (u daljem tekstu: EKLjP).

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. Poslovnika o radu Ustavnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Ustanim sudom

5. Dana 28. juna 2018. godine, podnositeljka je podnela zahtev Ustavnom sudu (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 16. avgusta 2018. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, za sudiju izvestioca, i Veće za razmatranje sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
7. Dana 7. septembra 2018. godine, Sud je obavestio podnositeljku o registraciji zahteva i kopiju zahteva je prosledio Vrhovnom sudu.
8. Dana 9. novembra 2018. godine, Sud je tražio od Osnovnog suda u Prištini da priloži kopiju potvrde o prijemu presude Ac.br.547/2008 Okružnog suda od 18. marta 2009. godine od strane podnositeljke zahteva.
9. Dana 16. novembra 2018. godine, Osnovni sud je priložio Sudu potvrdu o uručenju presude Okružnog suda podnositeljki zahteva sa datumom uručenja od 5. maja 2009. godine.
10. Dana 8. oktobra 2019. godine, nakon razmatranja izveštaja sudije izvestioca, Veće za razmatranje je iznelo preporuku Sudu za neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 14. novembra 2006. godine, podnositeljka zahteva je podnela tužbu Opštinskom sudu u Prištini protiv Energetske Korporacije Kosova (u daljem tekstu: EKK) u vezi sa privremenom nadoknadom plate zbog prekida radnog odnosa njenog pokojnog muža.
12. Dana 16. avgusta 2007. godine, Opštinski sud u Prištini je presudom C1. br. 400/2006 usvojio tužbeni zahtev podnositeljke i obavezao EKK da podnositeljki zahteva, *“u ime naknade za privremenu platu predviđene sporazumom, sklopljenog između sada pokojnog Hajdin Dedince (suprug tužilje) i tužene, br. 2897. od 15.08.2001. godine – za period od 01.09.2006. godine do 31.07.2007. godine, isplati iznos od 1.335 € - u roku od 15 dana od dana donošenja presude, pod pretnjom prinudnog izvršenja, a od 01.06.2007. godine, dok se ne ispune uslovi koji su predviđeni u gorepomenutom sporazumu, isplati po 105 € za svaki mesec.”*
13. Dana 22. oktobra 2007. godine, EEK je na presudu Opštinskog suda u Prištini podnela žalbu Okružnom sudu *“zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primene materijalnog prava.”*
14. Dana 18. marta 2009. godine, Okružni sud je presudom Ac. br. 597/2008 odobrio, kao osnovanu, žalbu EEK i shodno tome preinačio presudu C. br. 400/2006 Opštinskog suda u Prištini, od 16.08.2007. godine tako što je *“odbio kao neosnovan tužbeni zahtev tužilje Hysnije Dedince iz sela Vragolije, opština Kosovo Polje, vezano za obavezu tužene za privremenu nadoknadu plate prema Sporazumu [...]”*.
15. Na osnovu priložene kopije potvrde o uručenju presude Ac. br. 597/2008 Okružnog suda prizilazi da je presuda Okružnog suda podnositeljki zahteva uručena 5. maja 2009. godine.
16. Dana 12. marta 2018. godine, podnositeljka zahteva je pred Vrhovnim sudom podnela zahtev za reviziju na presudu Okružnog suda zbog, *“pogrešne primene materijalnog prava i kao rezultat pogrešne primene materijalnog prava, doneo je protivzakonitu presudu.”*
17. Dana 12. aprila 2018. godine, Vrhovni sud je rešenjem Rev.br.124/2018 odbacio kao van roka reviziju podnositeljke zahteva. U obrazloženju, Vrhovni sud navodi: *“Vrhovni sud Kosova, ocenjuje da je tužilja reviziju podnela sudu nakon roka od 30 (trideset) dana, određenog prema odredbi člana 211.1 ZPP-a, jer, iz povratnice koja se nalazi u spisima predmeta, proizilazi da je tužilja presudu drugostepenog suda primila 4.05.2009. godine, a rok za podnošenje revizije je počeo odmah da teče od sutradan, 5.05.2009. godine, a poslednji dan za ulaganje revizije je bio 4.06.2009. godine (petak). Tužilja je reviziju podnela nakon 8 godina i 3 meseca, što znači nakon roka određenog odredbom člana 211.1. ZPP-a.”*

Navodi podnosioca

18. Podnositeljka zahteva tvrdi da je njoj osporenom odlukom Vrhovnog suda povređeno pravo na jednakost pred zakonom, pravo na pravično i nepristrasno suđenje i pravo na delotvorno pravno sredstvo, prava garantovana Ustavom i EKLJP-om.
19. Podnositeljka zahteva nadalje tvrdi da, *“konstatacija Vrhovnog suda da je Revizija uložena van roka je neosnovana i neprihvatljiva i kao rezultat toga i protivzakonita, čak je u suprotnosti sa članom 6. Evropske konvencije. To zbog razloga jer nedostavljanje presude Ac. Br. 597/ 2008, od 18.03.2009. godine u obliku predviđenim zakonom rezultira da tužilja nije tretirana kako treba i na ravnopravan način u ovom postupku.”*
20. U suštini, podnositeljka sve navedene povrede potkrepljuje navodom da redovni sudovi, *“nisu delovali u skladu sa zakonskim odredbama koje regulišu pitanje ličnog dostavljanja spisa, konkretnije prema odredbama Zakona o parničnom postupku (...)”*, na osnovu tvrdnje podnositeljke, nedostavljanje presude Okružnog Suda prema zakonskim odredbama je rezultiralo proglašenjem van roka njene revizije, i kao rezultat toga, onemogućeno joj je da dobije konačni odgovor od sudova što se tiče njenog slučaja i na taj način povređena su joj prava garantovana Ustavom i EKLJP-om.“
21. Podnositeljka zahteva od Suda traži:

“I. DA PROGLASI zahtev prihvatljivim;

II. DA UTVRDI da je imalo povrede garantovanih prava Ustavom Republike Kosovo, članovima 3. [Jednakost pred Zakonom], 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje], u vezi sa članom 6. (Pravo na redovan postupak) Evropske konvencije za ljudska prava, članom 32. [Pravo na Pravno Sredstvo], Ustava Republike Kosovo, članom 54. [Sudska Zaštita Prava] u vezi sa članom 13. (Pravo na efektivno rešenje) EKLJP-a, i članom 102. stav 5. [Opšta načela sudskog sistema] Ustava.

III. DA UTVRDI da je Revizija od 12.03.2018. godine podnositeljke zahteva – tužilje, protiv presude Okružnog suda u Prištini, Ac. br. 597/2008, od 18.03.2009. godine, podneta unutar roka;

IV. DA PROGLASI nevažećim rešenje Rev. br. 124/ 2018 Vrhovnog suda Kosova, od 12. aprila 2018. godine;

V. DA VRATI rešenje Rev. Br. 124/ 2018 Vrhovnog suda Kosova, od 12. aprila 2018. godine na ponovno razmatranje.”

Prihvatljivost zahteva

22. Sud prvo ispituje da li je podnositeljka zaheva ispunila sve uslove prihvatljivosti, predviđene Ustavom i dalje precizirane Zakonom i Poslovníkom.

23. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

(...)

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

24. Sud takođe ocenjuje da li je podnositeljka zahteva ispunila uslove prihvatljivosti, koji su dalje propisani u Zakonu. S tim u vezi, Sud se poziva na članove 47. [Individualni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47
[Individualni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva.”

Član 48
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori/”

Član 49
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku...”

25. Što se tiče ispunjenja gore navedenih uslova, Sud utvrđuje da je podnositeljka zahteva ovlašćena strana; da je iscrpela pravna sredstva na raspolaganju; da je navela akt javnog organa koji osporava pred Sudom i da je blagovremeno podnela zahtev.
26. Pored toga, Sud se poziva na pravilo 39. (2) [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika koje predviđa:

„(2) Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju.”

27. Sud pre svega primećuje da podnositeljka zahteva navodi povredu većeg broja članova Ustava ali obrazlaže samo povredu člana 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i 32. [Pravo na Pravno Sredstvo], Ustava u vezi sa članom 6 EKLJP, koji je prema tvrdnjama podnositeljke povređen iz dva razloga i to, **a)** konstatacija Vrhovnog suda da je revizija uložena van roka je neosnovana i neprihvatljiva i kao rezultat toga i protivzakonita i **b)** da redovni sudovi nisu delovali u skladu sa zakonskim odredbama koje regulišu pitanje ličnog dostavljanja spisa, konkretnije prema odredbama Zakona o parničnom postupku.
28. Dalje, podnositeljka zahteva ne obrazlaže povredu ostalih članova Ustava već iste dovodi u vezu sa članom 31. [Pravo na Pravično i Nepristrasno Suđenje] i članom 32. [Pravo na Pravno Sredstvo], Ustava i članom 6 EKLJP i tvrdi da su članovi 3., 54., i 102., Ustava kao i 13 EKLJP, povređeni u vezi sa pravom na pravično i nepristrasno suđenje.

a) Navodne povrede člana 31. i 32. Ustava i člana 6 EKLJP u vezi sa konstatacijom Vrhovnog suda da je revizija uložena van roka

29. U vezi ovih tvrdnji podnositeljke zahteva, Sud primećuje da na osnovu priložene kopije potvrde o uručanju presude Ac. br. 597/2008 Okružnog suda prizilazi da je presuda Okružnog suda podnositeljki zahteva uručena 5. maja 2009. godine.
30. Sud takođe primećuje da je 12. marta 2018. godine, podnositeljka zahteva pred Vrhovnim sudom podnela zahtev za reviziju na presudu Okružnog suda.
31. Sud podseća, da je Vrhovni sud odbacio zahtev za reviziju podnositeljke iz čisto proceduralnih razloga, jer je bio podnet izvan vremenskog roka, konstatujući da nije bio podnet kao što je propisano relevantnim članovima ZPP-a, te shodno tome, Vrhovni sud se nije konkretno bavio samom suštinom zahteva podnositeljke.
32. U tom smislu, Sud primećuje da je Vrhovni sud detaljno objasnio podnositeljki zahteva da je ona imala zakonsku obavezu da podnese reviziju unutar zakonskog roka od trideset (30) dana. Sud primećuje da je prema ZPP-u podnositeljka zahteva imala mogućnost da opravdanost propuštanja roka predstavi u zahtevu za obnavljanje postupka.
33. S tim u vezi, Sud zaključuje da podnositeljka zahteva nije pružila Sudu dokaz „da tužilja nije tretirana kako treba i na ravnopravan način u ovom postupku” te shodno tome, Sud smatra da su njene tvrdnje u vezi sa ovim navodima očigledno neosnovane u skladu sa pravilom 39. (2) Poslovnika.

b) Navodne povrede člana 31. i 32. Ustava i člana 6 EKLJP u vezi sa sa zakonskim odredbama koje regulišu pitanje ličnog dostavljanja spisa

34. U vezi ove tvrdnje podnositeljke zahteva, Sud primećuje da podnositeljka zahteva u suštini osporava primenu zakona na snazi od strane redovnih sudova kao i način na koji je dostavljena presuda Okružnog suda.
35. Sud ponavlja da je Osnovni sud priložio Sudu potvrdu o uručenju presude Okružnog suda podnositeljki zahteva sa datumom uručenja od 5. maja 2009. godine.
36. U tom smislu, Sud podseća na osporeno rešenje Vrhovnog suda, koje naglašava:
- “Tužilja je reviziju podnela nakon 8 godina i 3 meseca, što znači nakon roka određenog odredbom člana 211.1. ZPP-a.”*
37. U tom smislu, Sud ističe da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu (zakonitost), za koje se tvrdi da su izvršili redovni sudovi, osim i u meri u koju su mogle povrediti prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost). Ustavni sud ne može da oceni zakon koji je doveo dotle da redovni sud usvoji jednu umesto neke druge odluke. U suprotnom, Sud bi postupao kao sud „četvrtog stepena“, što bi rezultiralo prevazilaženjem granica postavljenih u njegovoj nadležnosti. U stvari, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relevantna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi slučaj ESLJP-a *Perlala protiv Grčke*, br. 17721/04, od 22. maja 2007. godine, stav 25).
38. U tim okolnostima, Sud smatra da je obrazloženje pruženo od strane Vrhovnog suda prilikom odlučivanja o zahtevima podnositeljke jasno, sveobuhvatno i koherentno i da postupci pred redovnim sudovima nisu bili nepravilni ili proizvoljni (vidi presudu ESLJP od 30. juna 2009. godine, *Shub protiv Litvanije*, br. 17064/06).
39. Dakle, Sud zaključuje da podnositeljka zahteva nije podržala svoje navode da su odgovarajuće procedure na neki način bile nezakonite ili arbitrarne kao i da je osporenim odlukama došlo do povrede prava i sloboda koje su zagarantovane Ustavom i EKLJP-om.
40. Sud u nastavku primećuje da se podnositeljka zahteva ne slaže sa ishodom postupka pred redovnim sudovima. Međutim, nezadovoljstvo podnositeljke zahteva zbog ishoda postupka od strane redovnih sudova samo po sebi ne može poslužiti kao pravo da pokrene tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, *mutatis mutandis*, slučaj *Mezotur - Tiszazugi Tarsulat protiv Mađarske*, predstavka br. 5503/02, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21).
41. Na osnovu gore navedenih razloga, Sud zaključuje da činjenice koje je iznela podnositeljka zahteva ni na jedan način ne opravdavaju njene tvrdnje o povredi prava zagarantovanih Ustavom.

42. Stoga, u skladu sa pravilom 39. (2) Poslovnika, zahtev podnositeljke je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i shodno tome, neprihvatljiv.

IZ OVIH RAZLOGA

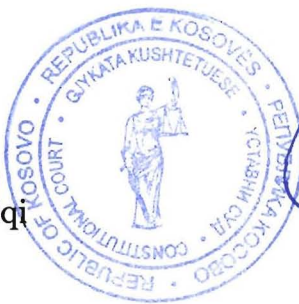
Ustavni sud Kosova, u skladu sa članom 113.1 i 7. Ustava, i pravilom 39. (2) Poslovnika o radu, na zasjedanju održanom 8. oktobra 2019. godine, je jednoglasno

ODLUČIO

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20.4 zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Selvete Gërxhalli-Krasniqi

Predsednik Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi